

Cấu trúc sở hữu, bất định vĩ mô và ổn định ngân hàng: Phân tích bằng mô hình ngưỡng và học máy

Phạm Thuý Tú^{1*}✉

¹ Trường Đại học Ngân hàng TP. Hồ Chí Minh.

ORCID: * 0000-0002-0203-7865.

✉ Tác giả liên hệ: tupt@hub.edu.vn.

Ngày nhận bài: 29/09/2025 | Biên tập xong: 02/02/2026 | Duyệt đăng: 12/02/2026

TÓM TẮT:

Mục tiêu nghiên cứu: Nghiên cứu phân tích tác động của cấu trúc sở hữu (CTSH) đến ổn định tài chính (OĐTC) của 28 ngân hàng thương mại Việt Nam giai đoạn 2010–2024, đồng thời xem xét vai trò điều tiết của bất định vĩ mô (BĐVM).

Thiết kế nghiên cứu/phương pháp/tiếp cận: Mô hình ngưỡng được kết hợp với Causal Forest và Double Machine Learning nhằm phát hiện ngưỡng nội sinh và đo lường tác động có điều kiện. BĐVM được lượng hóa bằng chỉ số bất định vĩ mô tổng hợp (CMUI), xây dựng qua PCA từ các biến EPU, GPR, WUI, WSI và ESGUI.

Kết quả nghiên cứu chính: Kết quả cho thấy mối quan hệ phi tuyến giữa CTSH và OĐTC. Sở hữu Nhà nước chỉ có lợi ở mức hợp lý, nhưng vượt ngưỡng dẫn đến ràng buộc ngân sách mềm. Sở hữu nước ngoài có tác động ngược chiều, bất lợi tăng khi tỷ lệ cao. Sở hữu tư nhân phân tán làm suy yếu ổn định, trong khi tập trung lại tăng cường giám sát. BĐVM vừa có ảnh hưởng trực tiếp, vừa điều chỉnh hướng và cường độ tác động của các loại sở hữu.

Giá trị đóng góp mới: Nghiên cứu mở rộng lý thuyết Chi phí đại diện, ràng buộc ngân sách mềm và mong manh tài chính; đồng thời đề xuất khung phân tích kết hợp mô hình ngưỡng và học máy nhân quả, bổ sung bằng chứng từ Việt Nam và đưa ra gợi ý chính sách tối ưu hóa cơ cấu sở hữu ngân hàng trong bối cảnh BĐVM.

TỪ KHÓA: Bất định vĩ mô, cấu trúc sở hữu, học máy nhân quả, mô hình ngưỡng, ngân hàng thương mại, ổn định tài chính.

Mã phân loại JEL: G21, G32, C24, C58.

DOI: <https://doi.org/10.63065/ajeb.vn.2026.239.....>